

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

EURÓPSKY INŠTITÚT ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Хмельницький національний університет
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Федеральний інститут професійної освіти (ФРН)
Вища технічна школа в Катовіце (Республіка Польща)
Люблінська політехніка (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)

МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: проблеми і перспективи

PROFESIONAL DEVELOPMENT OF PERSONALITY: problems and perspectives

Хмельницький

2021

Федонюк Іригорі, Красильникова Ірина Напрями співпраці закладів фахової передвищої та вищої освіти в умовах пандемії.....	237
Фісюк Алла, Білик Вікторія Анкетування здобувачів вищої освіти як інструмент покращення якості освітньої діяльності	238
Чимшир Валентин Трансформація вищої освіти у динамічному конкурентному середовищі	239
Швецова Ірина Застосування технології віртуальної реальності на практичних заняттях з морської англійської мови	240
Швець Олена Німецький промисловий дизайн в контексті сучасної дизайн-освіти в Україні	242
Ямковий Олександр Педагогічні умови оцінювання результатів компетентнісних досягнень студентів у коледжах.....	243
Яремчук Василь, Свідерський Владислав Методичні особливості викладання дисципліни «Основи термодинаміки і теплопередачі» для студентів спеціальності «Професійна освіта (Транспорт)».....	245
Ярош Любов Формування фахової компетентності майбутнього техника-електрика в аграрному коледжі: погляд на проблему	248

СУЧАСНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ

Білик Діана, Крулик Богдан Символізм ландшафтних композицій ботанічного саду ХНУ	251
Васкевич Ольга Основні аспекти сучасних інноваційних підходів у навчанні студентів напрямом «Дизайн».....	253
Гапон Людмила, Бровченко Анатолій Підготовка майбутніх фахівців з художнього текстилю до застосування проектних технологій у професійній діяльності.....	254
Дубовик Сергій Умови набуття компетентностей професіоналізму майбутніми художниками декоративного мистецтва	255
Козоріз Віталій, Самборська Олена Особливості творчості українських художників-імпресіоністів в контексті світової історії мистецтва.....	256
<i>Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи</i> 9	

Зміст

Корницька Лариса «Робота в матеріалі» як базовий компонент в освіті бакалаврів декоративного мистецтва	258
Корницька Лариса, Мазур Юлія Техніка трафаретного друку у межах дисципліни «Робота в матеріалі».....	260
Крулик Богдан Метод стилізації у підготовці фахівців художнього напрямом	262
Линенко Алла Педагогічне розуміння у контексті мистецької освіти та герменевтичного підходу	263
Невядомська Ірина Розвиток творчих здібностей вихованців гуртків мистецького напрямом у закладах позашкільної освіти.....	264
Усенко Олена Інформаційно-комунікативні технології у змісті професійної підготовки майбутніх дизайнерів	266
Шкарупа Ганна Визначення критеріїв оцінювання графічних втілень художньо-конструктивних рішень у студентських ескізах майбутніх дизайнерів у мистецьких коледжах	267

СИМВОЛІЗМ ЛАНДШАФТНИХ КОМПОЗИЦІЙ БОТАНІЧНОГО САДУ ХНУ

Ботанічний сад Хмельницького національного університету – це не тільки дивовижна місцина, де кожна ділянка посміхається свіжою зеленню та спокоєм, а й справжній ботанічний рай Хмельниччини, який представлений близько 1,2 тис. таксонів (видів, культиварів, форм та сортів), котрі налічують понад 31 тис. рослин з різних куточків світу [1]. Ботанічний сад виступає провідником людини до діалогу з природою: формує етичні духовні та естетичні цінності через усвідомлення прекрасного і скеровує до істинної екологічно орієнтованої життєвої позиції. Сад також відіграє важливу наукову роль – є навчальною і науковою базою для юнацтва області та міста Хмельницького.

В процесі створення колекційно-експозиційних ділянок Ботанічного саду поєднуються різноманітність рослин і природні умови, що у тандемі демонструють приклади садово-паркового мистецтва різних народів, де гарно збережені їх культура, традиції та символіка.

Типи і напрями садово-паркового мистецтва демонструють різні ділянки ботанічного саду: ландшафтним планування виконано ділянки Хвойних і Листяних рослин, Японський сад, кам'янисту гірку; регулярним стилем створено партерну частину навчального корпусу №4 з Розарієм та рабатками, Сад студентської дружби, Сад студентського дозвілля; топіарне мистецтво використане при створенні Саду кульок і Саду студентської дружби, Подільського візерунку; східну філософію створення садів демонструють різні типи Японського саду (Символічний, Країна знань, Країна Японія, Плин часу). Ландшафтно-декоративним принципом створено тематичні сади Сад єдності, Сад слави, Олімпійський сад, Долину квітів тощо [2, 3].

Розглянемо приклади символізму у ландшафтних композиціях Ботанічного саду університету.

Щовесни окрасою саду є квітування магнолій. Десять рослин висаджено 2008 р. вздовж паркану навчального корпусу № 3 на згадку про проєкт «Великі українці» телевізійного каналу «Інтер». Тоді шляхом всенародного голосування до десятки великих українців ввійшли Ярослав Мудрий, Микола Амосов, Степан Бандера, Тарас Шевченко, Богдан Хмельницький, Валерій Лобановський, В'ячеслав Чорновіл, Григорій Сковорода, Леся Українка, Іван Франко [4].

Ветеранами Великої Вітчизняної війни університету 9 травня 2010 року закладено Розарій з трояндами червоного та білого кольорів. Червоний колір троянд виступає як символічний колір часу війни. У римській міфології він асоціювався з кров'ю та мужністю і був кольором бога війни Марса. Римські солдати носили червоні туніки, генерали – червоний плащ, гладіатори – червоні обладунки. Хоча червоний був кольором крові, але кров символізувала не просто смерть, а й життя – родючість та кохання. Білий колір троянд символізує доброту, надію, ясність та відкритість [5; 6].

На лівому схилі балки річечки Немийки території університету створено Японський сад, який представлений різними типами: горбисто-кам'яним (символічним), рівнинним («Країна знань»), ландшафтним («Країна Японія») та рокарієм «Плин часу».

Характерною особливістю японських садів є їхня мініатюризація і символізм, у нашому японському саду використано такі елементи-символи: «листок», «басейн», «протектор», «медуза», «черепаха» тощо. Символіку, яку несуть компоненти саду, можна зрозуміти за формою і розташуванням каменів, назвою і забарвленням рослин, якими вони обсажені [2].

Елемент «листок» виконаний камінням дрібної і середньої фракції у вигляді контуру листка з прожилками, обсаджений хостою ланцетолистою, яка утворює «подушку» з щільних глянцевих темно-зелених листків і гарно квітує. Часто цей елемент студенти називають «серцем», тому у Японському саду ця композиція є символом не лише ботаніки, але й закоханого серця (тест на закоханість). Це й не дивно, адже за однією з теорій – символ серця походить від форми листка плюща, який міфи Давньої Греції описують як символ кохання. Рослина, що обвиває дерево, символізує прихильність і вірність. Римляни і етруски перейняли у греків античні зображення плюща. Вони зображували його листя не тільки на посуді. Листя плюща стало емблемою будинків розпусти в Ефесі, у середньовіччі, і це не скомпromетувало символ. Пізніше зелене листя пофарбували в колір крові – червоний. Листя плюща набуло глибокого змісту, стало символом серця [7].

«Протектор» – це своєрідне відображення рисунку протектора шини автомобіля мовою ландшафтного дизайну. Камінь крупної фракції викладено на крутому схилі дзеркальним відображенням і декоровано барбарисом звичайним, що має оригінальні суцвіття квітів, декоративні плоди і пурпурне листя восени. У цю композицію закладена думка про техногенність і швидкоплинність сучасного життя.

Основним композиційним елементом Японського саду, на який одразу ж падає погляд є «медуза» («краб» або «павук»), висаджено туєю західною форми Ельвангера (107 шт.). Ці рослини прикрашають сад каменів в усі пори року. У композиції закладено кілька ідей, одна з яких відображає збільшення освітніх програм в Університеті.

Важливим символічним елементом саду є композиція «університет» з каменів, що означають факультети університету. Доріжки у японських садах символізують подорож життям. Спрямована вгору така доріжка, що проходить крізь «медузу» і «протектор» нашого саду, символізує світлий шлях у майбутнє студентів нашого університету. У саду є група каміння, яке символізує Віру, Надію, Любов і Софію. Кожен з каменів обсаджений квітами різного кольору, щ відображає його символіку [2].

Символічним елементом Японського саду є композиція з каміння, викладеного у вигляді черепахи. У східній філософії ця тварина є символом довголіття, мудрості, доброти і достатку [2, 3].

Ідея єднання науки і життя лежить в основі кам'яного саду «Країна знань», закладеного на честь 50-річчя Хмельницького національного університету. Вона символізує шлях людини дорогою знань – до вершин самоствердження, самовираження і самореалізації.

Мовою ландшафтного дизайну відображено 7 основних наук, без вивчення яких неможливо досягнути вершин знань. У самому центрі експозиції знаходиться найбільший камінь, який символізує філософію – основу-основ всіх наук. Природничі науки зображені у вигляді стрекози – з великою головою, черевцем і крилами. Окремо виділена наука «географія», яка викладена великими каменями у вигляді гір. Окремою композицією відображено фізико-математичні науки – спеціально підбиралися камені, які б формою нагадували геометричні фігури.

Культурологічні науки, поєднання науки і мистецтва, науки і культури відображає композиція з двох високих каменів (своєрідних «інь» і «янь»). Філологічні науки символізує японський ієрогліф 生(sei) – життя, який викладений зі стриженого тису ягідного. На перетині доріжок знаходяться композиція з багатьох каменів, яка відображає суспільно-історичні науки.

Покрокова доріжка «нобедан» викладена окремими плоскими камінцями (220 шт.) показує шлях людини довгою дорогою знань. У планах – створення композицій, які б відобразили економіку та комп'ютерні науки.

Експозиція Японського саду «Плин часу» розташована навпроти Символічного саду і побудована у вигляді чотирьох терас на крутому схилі. Кольоровою гамою квітів, листя і каміння відображено життєвий шлях людини – від народження до старості, який відповідає і порам року: народження – весна, молодість – літо, зрілість – осінь, зима – старість з відповідною гаммою кольорів [8].

Ботанічний сад є важливою складовою навчально-виховного середовища. Тут проходять численні ознайомчі та навчальні екскурсії, флешмоби, квести, зустрічі та акції; колекційно-експозиційні ділянки є майданчиком для проведення навчальних занять та практик студентів спеціальностей «Екологія», «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», «Дизайн», «Образотворче мистецтво. Декоративне мистецтво», «Архітектура та містобудування», «Психологія», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка і коучинг», що особливо важливо в умовах COVID-19 та карантинних обмежень, а також улюбленим місцем відпочинку студентів, співробітників, мешканців міста і гостей.

Література

1. Казімірова Л. П. Перспективи ландшафтно-архітектурного планування території Ботанічного саду Хмельницького національного університету / Л. П. Казімірова // Сучасний стан і перспективи розвитку ландшафтно-архітектурної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 4–5 квітня 2019 р.). – Львів, НЛТУ України, 2019. – С. 37–39.
2. Ботанічний сад Хмельницького національного університету / за ред. Л. П. Казімірової. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В.С., 2009. – 68 с. – (Серія «Terra in-cognita : Хмельниччина»).
3. Казімірова Л. П. Шляхи розвитку ландшафтно-архітектурного планування території ботанічного саду Хмельницького національного університету / Л. П. Казімірова // Збереження різноманіття рослинного світу у ботсадах та дендропарках: традиції, сучасність, перспективи : матеріали Міжнар. наук. конф. до 230-річчя дендропарку «Олександрія» НАН України, 19–20 вересня 2018 р. – Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2018. – С. 182–187.
4. Перша десятка. Великі українці [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електронні дані. – [2021]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Великі_українці#Перша_десятка (дата звернення : 01.09.2021).
5. Carter K. Why red is the oldest colour [Electronic resource] / Kate Carter / The Guardian. – Access mode : <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2015/sep/01/why-red-is-the-oldest-colour> (date of appeal : 01.09.2021).
6. Olesen J. White Color Meaning: The Color White Symbolizes Purity and Innocence [Electronic resource] / Jacob Olesen / Color meanings by Jacob Olesen. – Access mode : <https://www.color-meanings.com/white-color-meaning-the-color-white/>(date of appeal: 01.09.2021).